

Tyresö kommun
Barn- och utbildningsförvaltningen
Annika Lotterberg
Verksamhetscontroller
08-5782 92 99
annika.lotterberg@tyreso.se

TJÄNSTESKRIVELSE

2018-06-12

1 (11)

Diarienummer

2018/BUN 0071

Barn och utbildningsnämnden

Underlag till lokalförsörjningsplan för Tyresö kommun

Barn- och utbildningsförvaltningens förslag till beslut till barn- och utbildningsnämnden

1. Underlaget godkänns.
2. Underlaget överlämnas till kommunstyrelseförvaltningen.

Barn- och utbildningsförvaltningen

Monika Larsson
Förvaltningschef

Marika Lyman
Stabschef

Beskrivning av ärendet

Barn- och utbildningsförvaltningen har tagit fram ett underlag avseende framtida lokalbehov inom nämndens verksamhetsområden. Underlaget kommer vara del i den kommunövergripande lokalförsörjningsplanen för Tyresö kommun.

Befolkningsprognos

Tyresö kommuns befolkningsprognos bygger på statistik över befolkningsrörelser i Tyresö, samt bedömningar om framtida byggplaner. Bedömningarna av byggprojekt ses som säkra för de närmaste två åren, därefter påverkas prognosen av konjunktur och bostadsmarknad.

Behovsprognos förskola fram till år 2031

Utgångspunkter:

- Befolkningsprognos inklusive planerad nyproduktion av bostäder.
- Tyresö är indelat i tre kommundelar: Centrum, Väst och Öst.
- Barn i kommunala förskolor i förhållande till det hustak som verksamhetschefen för förskola beslutar.
- Att cirka 33 % av barnen är inskrivna i fristående förskolor. Prognosen bygger på antagandet att denna andel ligger kvar.

Fakta idag:

- Antal folkbokförda barn i Tyresö i åldern 1-5 år: 2 949 barn.
- Antal barn inskrivna i Tyresö kommunala förskolor: 1 876 barn.
- Antal barn inskrivna i fristående förskolor: 987 barn.
- Antal barn inskrivna i pedagogisk omsorg: 67 barn.
- Totalt antal platser till förfogande i kommunen idag: 2 927 platser.
- Antal barn i annan kommun/fristående förskola utanför kommunen: 19 barn.

Behovet av förskoleplatser fortsätter att öka men varierar mellan kommundelarna. Det är viktigt att utbyggnadstakten av förskoleplatser håller jämna steg med planerad nybyggnation så att det statligt beslutade placeringsansvaret på 4 månader och den politiskt beslutade platsgarantin i Tyresö på 3 månader ska kunna hållas.

Om inte annat anges i denna skrivelse så bedöms behovet av nya förskoleplatser med förutsättningar att:

- Ombyggnad av Kumla bibliotek blir klar till januari 2019.
- Förskolan Båten rivs år 2020.
- Ny typförskola klar vid Akvarievägen i juni 2020.
- Ny typförskola klar vid Breviksvägen i juni 2020.
- Tyresö förskola minskar med 30 platser i juni 2020 (återlämnar åter lokaler till grundskola).

Med ovanstående förutsättningar beräknas kommunen klara behovet av platser fram till och med januari 2022.

Behoven ser olika ut för olika områden och det är framför allt Centrum och Öst som har störst behov under de närmaste tre åren. I område Öst har Breviks skola signalerat att de vill utöka skolverksamheten. De behöver då få tillgång till de lokaler som förskoleverksamheten disponerar inom skolområdet idag. Idag är 68 barn inskrivna i Breviks förskola.

Behovet av nya platser ökar från och med januari 2022:

År 2022: underskott med totalt cirka 150 platser.

År 2023: underskott med totalt cirka 320 platser.

År 2024: underskott med totalt cirka 420 platser.

År 2025: underskott med cirka 510 platser.

Därefter ökar behoven i en ganska jämn takt och i slutet av planperioden år 2031 beräknas behovet uppgå till cirka 600 nya platser. Behovet av nya platser varierar stort i de olika delområdena, vilket redovisas under nedanstående underrubriker för respektive delområde.

Förskola – delområde Väst

(NYKO-områden inom parantes)

I delområdet Väst (Trollbäcken (10), Hanviken (11a), Skälsätra (11b)) finns idag 12 förskolenheter med 816 platser i kommunal och fristående verksamhet samt pedagogisk omsorg med 5 platser. Andelen platser i kommunal regi är cirka 35 % i Väst, det vill säga lägst av alla kommundelar. Nyttjandegraden i området är i genomsnitt 94,6 % baserad på senaste årets mätningar.

Det finns inga beslutade planer på större nybyggnadsprojekt i Väst. Däremot har det påbörjats en generationsväxling i området. I takt med att nya flerbostadshus har blivit färdigbyggda ibland annat Tyresö centrum så har den äldre generationen sålt av sina hus och barnfamiljer flyttat in till området. Det är svårt att avgöra hur generationsväxlingen i området kommer att utvecklas. Om nybyggnationen av Södergården etapp 1 och 2 blir av år 2020 så påverkas sannolikt prognosen.

För att möta behovet av förskoleplatser är det beslutat att Kumla bibliotek kommer att byggas om för att utöka Kumla förskola med 32 platser till januari 2019. Om befolkningsprognosen slår väl in så bedöms utökningen av antalet platser i Kumla förskola vara tillräcklig och därefter behövs ingen utökning av platser i området under planperioden.

Befolkningsprognosen visar en minskning av antalet förskolebarn jämfört med tidigare prognoser. Platsbehovet beräknas succesivt minska i området på sikt fram till år 2022. Det innebär att andelen barn från område Väst som idag är inskrivna i Centrum kan beredas plats i område väst, där de är normalt sett är hemmahörande. Det kommer sannolikt att leda till att trycket på platserna i Centrum kommer att minska, vilket är en önskvärd effekt. Eventuell överkapacitet balanseras av uppdraget att barngrupperna ska minskas samt att vårdnadshavare inte behöver välja förskola i annat område eftersom kapaciteten byggts ut. Det är en stor osäkerhet då inflyttning i området kan få stor påverkan på behovet om många nya barnfamiljer flyttar dit.

Lösningförslag Väst:

På kort sikt t.o.m. 2021

Enhet/lösning	Kapacitetsförändring	Klar	Kommentar
Kumla förskola	+ 32	Januari 2019	Ombyggnad av Kumla bibliotek - ger 32 nya platser till Kumla förskola. Kök byggs om och väntas klart under våren 2019.

På längre sikt

Enhet/lösning	Kapacitetsförändring	Klar	Kommentar
Utbyggnad av Kumla förskola (reserv).	+ 18		Utbyggnad. Framtida reservlösning om stor inflyttning sker.

Förskola – delområde CENTRUM

I Tyresös centrala del (Lindalen (20, 21), Tyresö Centrum (30), Granbacken (31), Bollmora (32,33,34), Krusboda (40,41,42)) finns idag 19 förskolenheter med 1369 platser i kommunal och fristående förskola samt 23 platser i pedagogisk omsorg. Andelen platser i kommunal regi är cirka 87 % i centrum. Nyttjandegraden i området är i genomsnitt 96,5 % baserad på senaste årets mätningar.

Behovskurvan för område Centrum ser ut enligt följande (förutsättningar är att förskolan Båten rivs till juni år 2020 och nya förskolan på Akvarievägen är klar i juni 2020):

2019: underskott -30 platser.

2020: underskott -30 platser.

2021: underskott -80 platser.

2022: underskott -180 platser.

Från och med år 2023 ökar efterfrågan i ganska jämn takt fram till slutet på planperioden år 2031 då behovet ligger på cirka 525 nya platser. I dessa beräkningar har inte hänsyn tagits till att förskolan behöver gå ur skollokaler

som idag disponeras till förskoleverksamhet på Bergfotens skola och Njupkärrs skola. Om hänsyn tas till det så ökar behovet av platser med cirka 90 platser.

För att möta efterfrågan undersöker förvaltningen i nuläget möjlighet att bygga om delar av Björkbackens äldreboende till en förskola med ett minimum om cirka 70 platser. Osäkert om lösningen kan permanentas på grund av bland annat osäkerhet om takhöjden i lokalerna tillåter permanent bygglov för förskoleverksamhet.

Under de närmsta åren kommer ett flertal nybyggnationer bli färdigställda i Centrum. Förvaltningen bedömer en osäkerhet i hur det kommer att påverka söktrycket på förskoleplatser, då det främst är små lägenheter som byggs. Små lägenheter lockar sannolikt inte barnfamiljer i första hand utan troligen äldre målgrupper. Det leder rimligtvis till att generationsväxling sker i villaområden runt om hela Tyresö kommun och inte nödvändigtvis i centrala delarna.

Lösningförslag Centrum

Kort sikt

Enhet	Kapacitets förändring	Klar	Kommentar
Björkbacken	70	Ingen prognos	Lokaler frigörs när del av äldreboendet flyttar till nya lokaler. Utredning pågår. Tyresö Bostäder fastighetsägare.
Akvarievägen	148-160	Juni 2020	Förstudie genomförd. Typförskola i två plan, 8 avdelningar. Ersätter delvis Båtens 5 avd. Antagande av detaljplan prel. våren 2018, granskning pågår.
Båten, NTC	- 85	Juni 2020	Förskolan rivs för nybyggnation av bostäder. Kan sannolikt inte rivas förens Akvarievägens förskola står klar alt. Björkbacken står klar.
Teddybjörnen (Reserv).	35		Möjlighet att ordna tidsbegränsade lösningar vid behov (paviljonger).
Tyresö grundskola (reserv).	35		Möjlighet att ordna tidsbegränsade lösningar vid behov (paviljonger).
Fårdala (reserv).	35		Möjlighet att ordna tidsbegränsade lösningar vid behov (paviljonger).
Pusslet (Reserv).	35		Möjlighet att ordna tidsbegränsade lösningar vid behov (paviljonger).

På längre sikt/reserveras

Enhet	Kapacitets förändring	Klar	Kommentar
Bergfoten	+150 -45 -45 = +60	Förslag BoU: 2023	Typförskola 8 avdelningar placeringsförslag utreds. Flytt av förskolan från Bergfotens och Njupkärrs skolor. Stort behov av utökade skollokaler som kan tillgodoses med ny lokallösning för förskolorna.
NTC/Hemsö	85		Ny förskola i flerbostadshus väster om vårdcentralen. Hemsö är byggherre. Planarbete pågår.
Bäverbäcken	70-100		Planarbete pågår. Privat byggherre och aktör.
Kardecumman	cirka 35-70		Rivning av befintlig och uppförande av ny med större kapacitet. Kräver evakuering under byggtid. Detaljplan pågår.
Wättinge Etapp 2	135		Friliggande förskola invid Wättingestråket. Kan tidigareläggas vid behov.
Wättinge etapp 3	65		Ny förskola i flerbostadshus i norra delen av Wättinge.
Stimmet paviljonger	-72		Tas bort/flyttas när alternativ finns. Kan användas för evakuering vid ombyggnad av andra förskolor.

Förskola – delområde ÖST

I Tyresös östra del (Öringe (50), Tyresö strand (60,61,62), Brevik (70,71), Sydöstra Tyresö (80,81) finns idag 10 förskolenheter med 688 platser och pedagogisk omsorg med 24 platser. Andelen platser i kommunal regi är cirka 50 % i Öst. Nyttjandegraden i området är i genomsnitt 96,7 % baserad på senaste årets mätningar.

I nedanstående prognos har hänsyn tagits till att förskoleverksamheten flyttar ur skollokaler som i dag disponeras i Tyresö skola (-30 platser) samt att nya typförskolan på tomten ”Sågen” (+ 160 platser) står klar och kan tas i bruk i juni 2020.

Det kortsiktiga behovet för område Öst ser ut enligt följande (förutsättningen är att ny typförskola på Breviksvägen står klar i juni 2020 och att förskolan går ur lokaler som tillhör Tyresö skola):

2019: underskott med - 45 platser.

2020-2021: balans.

2022: underskott med - 35 platser.

2023: underskott med -80 platser.

Förvaltningen bedömer i dagsläget att det tillfälliga underskottet 2019 kan lösas kortsiktigt utan paviljongslösning.

Befolkningsprognosen pekar mot en ganska kraftig ökning av barn i området och därför kommer den planerade typförskolan på tomten "Sågen" väl till pass då den beräknas stå klar i juni 2020. Om tidplanen för den nya typförskolan håller, så kommer det att lösa platsbehovet som uppstår i samband med befolkningsökningen. Det innebär att förskoleverksamheten i intilliggande Slottsvillan som har plats för 89 barn inte kan läggas ner samtidigt.

Det är hårt söktryck på Breviks förskola och alla som önskar plats kan inte få det. I dag finns det cirka 80 barn som bor på Brevikshalvön men som är placerade i förskolor i området kring Tyresö strand.

År 2023 beräknas det finnas ett underskott om cirka 80 platser. Om förskolan Slottsvillan (89 platser) ska utrymmas så behövs ytterligare en ny förskola på område Öst (Brevikshalvön) med platser för 160 barn stå klar i januari år 2023. Statsbyggnadsförvaltningen undersöker för närvarande lämplig plats för nyetablering av förskola på sikt.

Åren därefter ökar efterfrågan och år 2026 bedöms behovet vara som störst under planperioden, då det behövs cirka 150 nya platser. Därefter sjunker behovet något fram till slutet på planperioden år 2031 då behovet är cirka 110 nya platser jämfört med idag.

Lösningförslag Öst

Kort sikt

Enhet/Lösning	Kapacitets förändring	Klar	Kommentar
"Sågentomten", Breviksvägen	148-160	Juni 2020	Ny typförskola.
Tyresö skola	-35	Juni 2020	Förskolepaviljongerna läggs ner. Stort behov av utökade lokaler för skolan.

På längre sikt/reserveras

Enhet/Lösning	Kapacitets förändring	Klar	Kommentar
Ny förskola i Brevik-Obebyggd tomt vid Breviks skola.	148/160	2022	Prioriterat brådslande uppdrag. Förstudie för att se om flera funktioner som konstgräsplan, träffpunkt och förskola kan inrymmas på tomten. Ny detaljplan behöver tas fram. Ersätter redan planlagd mark vid Ugglevägen.
Ny förskola Kyrkvägstriangeln.	148/160	2022	Prioriterat uppdrag. Ny detaljplan behöver tas fram. Ersätter Slottsvillan. Redan planlagd mark i Solberga.
Slottsvillan	-89		Förskolan måste ha verksamheten i drift trots att ny förskola uppförs 2019 i närområdet. Alternativ övervägs på sikt.
Trädgårdstaden etapp 3 alternativt "Brädgårdstomten".	+ 8/135	2024	Planeras i samband med detaljplanen för Trädgårdstaden etapp 3. Alternativt används redan planlagd mark på "Brädgårdstomten".
Ugglevägen, Brevik. Detaljplan finns.	-		Förskoletomt i ny detaljplan, tomten dock låst som etableringsyta och massavlagring vid utbyggnad av kommunalt VA. <i>Förslaget utgår</i> . BoU:s bedömning är att förskola bör planeras i mer centralt läge fräst på grund av rekryteringsskäl.
Raksta. Detaljplan finns.			Förskoletomt i ny detaljplan, dock låst till 2023 av samma skäl som Ugglevägstomten. <i>Förslaget utgår</i> av samma skäl som ovan.
Cassiopejan Reserv.	4 avd		Planarbete för utbyggnad pågår. Kanske ska vi riva förskolan och bygga en typförskola?

Behovsprognos grundskola fram till år 2031

Utgångspunkter:

- Befolkningsprognos inklusive planerad nyproduktion av bostäder
- Tyresö är indelat i tre kommundelar: Centrum, Väst och Öst.
- Elever i kommunala skolor i förhållande till maxkapacitet (basrum, kvm, ventilation, kökets kapacitet). Angiven kapacitet är bedömd av verksamhetschefen för grundskola.
- Skolval. Cirka 20 % av eleverna väljer friskolor (främst Brevik skola, och närliggande Engelska skolan och Kunskapsskolan). Prognosen bygger på antagandet att denna andel ligger kvar.

Fakta idag (varav antal elever i grundsärskola anges nedan inom parentes):

- Antal folkbokförda elever i Tyresö i åldern 6-15 år: 6900 elever.
- Antal platser i Tyresö kommunala grundskolor: cirka 5900 elever.
- Totalt antal elever inskrivna i Tyresö kommunala grundskolor: 5600 (57) elever.
- Antal elever i fristående grundskola i kommunen: 820 elever.
- Antal elever i fristående grundskola utanför kommunen: 500 (6) elever.
- Antal elever inskrivna i annan kommun: 120 (2) elever.

Behovet av platser i åk F-6 är i kommunen hanterbart under de nästkommande tre åren. Då det gäller åk 7-9 så kommer elevantalet att öka under samma period och redan 2019 behövs cirka 130 fler platser i åk 7-9 jämfört med idag.

I slutet av planperioden bedöms behovet av nya platser i grundskolan ha ökat med cirka 1000 platser jämfört med idag. Av detta avser cirka 50 % av ökningen åk F-3, 30 % åk 4-6 och 20 % åk 7-9. Området som kommer att få störst behov av platser på lång sikt oavsett årskurs, är område Centrum. Områdets befolkningsökning beräknas öka med drygt 800 elever under planperioden.

Behovet av nya platser varierar stort i de olika delområdena, vilket redovisas under nedanstående underrubriker för respektive delområde.

Grundskola – delområde Väst

(NYKO-koder inom parentes)

I delområdet Väst (Trollbäcken (10), Hanviken (11a), Skälsåtra (11b)) finns idag fyra kommunala skolor med cirka 1850 platser i åk F-9. Eftersom grannområdet Lindalen saknar en närliggande grundskola finns den en historik att cirka 70 % av eleverna i Lindalen, som tillhör området Centrum, väljer Hanvikens skola i lågstadiet. Av denna anledning finns därför elevunderlaget (ålder 6-9 år) från Lindalen med i detta delområdes befolkningsstatistik och inte i området Centrum.

Sammanfattning Väst:

I området idag finns det cirka 2200 elever i grundskoleålder och befolkningsprognosen pekar mot att antalet elever kommer att öka med cirka 60 elever under de nästkommande tre åren jämfört med elevantalet i området idag. Därefter pekar kurvorna lite nedåt och elevantalet väntas minska till planperiodens slut med cirka -60 elever jämfört med dagens nivåer.

Delområdet Väst har störst andel kommunala skolor för lågstadiet, åk F-3, med 97 % av alla elever. Högstadiet har kommunens lägsta andel kommunala skolor, åk 7-9, med 56 %. Närliggande privata skolor (Kunskapsskolan och Engelska skolan) och brist på kommunala högstadieplatser i denna del av kommunen gör att den kommunala marknadsandelen sjunker.

Åk F-3

Befolkningsprognosen för elever i lågstadiet visar inga stora svängningar under den första halvan av planperioden. Från och med år 2027 ökar antal elever med cirka 60 elever jämfört med idag. I slutet av planperioden beräknas antal elever öka till cirka 75 fler jämfört med idag.

Åk 4-6

Under de första tre åren ökar befolkningen i åldern för mellanstadiet med cirka 60 elever men på längre sikt så ses en minskning av befolkningen. I slutet av planperioden väntas efterfrågan ha minskat med cirka -70 elever jämfört med idag.

Åk 7-9

Befolkningen i denna ålderskategori väntas öka under de nästkommande sex åren för att därefter minska. En toppnotering ses år 2022 då området har drygt 80 fler elever i högstadiet jämfört med idag. I slutet av planperioden har antal elever minskat med cirka 60 elever jämfört med idag.

I området planerar kommunen att bygga nya Fornuddens skola F-9. Nya Fornuddens skola ersätter gamla Fornuddens skola som rivs. Gamla Fornuddens skola har idag drygt 400 platser i åk F-6. Nya skolan kommer att ha en kapacitet om cirka 700 elever och planeras stå klar till januari 2022.

Den nya skolan kommer att inrymma högstadium vilket innebär att trycket på kommunens övriga högstadium kan lättas och då främst Kumla skolas högstadium. När nya skolan står klar bedöms behovet av antalet nya högstadieplatser vara drygt 80 fler jämfört med idag.

Slutsats: De kommunala skolorna har nått sin maxkapacitet i området och det börjar nu bli brist på platser. Kumla skola behöver minska antalet elever snarast möjligt. Den nya skolan i Fornudden beräknas stå klar att tas i bruk vid årsskiftet 2020/2021. Bedömningen är att med en fullt utbyggd ny skola i Fornudden kommer behoven vara tillgodosedda under hela planperioden.

Grundskola – delområde CENTRUM

I Tyresös centrala del (Tyresö Centrum (30), Granbacken (31), Bollmora (32-34), Krusboda (40-42)) finns idag sju kommunala skolor med nästan 2700 platser i åk F-9. Befolkningsprognosen visar en total ökning med cirka 800 elever (6-15 år) under planperioden. Område Centrum växer mest under planperioden jämfört med övriga områden och ökningen uppgår till cirka 30 % i slutet av planperioden.

Eftersom Lindalens yngre elever har en tradition av att söka sig till Hanvikens lågstadium, så flyttas denna befolkningsstatistik ut ur delområde Centrum till delområde Väst. (Gäller endast skolan).

Sammanfattning Centrum:

I dagsläget har i stort sett alla kommunala grundskolor nått sin maxkapacitet med undantag av Krusboda skola (åk F-6) och Nyboda skola (åk 7-9) där det finns en viss överkapacitet. Det utrymme som finns på de skolorna kommer väl till pass under de närmaste tre åren då en befolkningsökning i centrumområdet väntas med cirka 170 grundskoleelever till år 2021. Den största befolkningsökningen kortsiktigt väntas för elever i högstadieålder.

I slutet av planperioden väntas befolkningen i grundskoleålder ha ökat med cirka 800 elever och antalet fördelas ganska jämt över låg-, mellan- och högstadiet.

Slutsats: Bedömningen är att skolkapaciteten F-9 i Centrum behöver utökas på grund av ökat behov till följd av planerad nyproduktion av bostäder. År 2026 beräknas befolkningen ha ökat med drygt 400 elever jämfört med idag vilket motsvarar omkring fyra klasser i lågstadiet, sex klasser i mellanstadiet och sex klasser i högstadiet.

Förskolan har idag verksamhet för totalt 90 barn i skollokaler i Bergfotens skola samt i Njupkärrs skola. Om kommunen bygger en ny typförskola vid Bergfoten till år 2023 i Centrum, kan förskolan lämna tillbaka lokalerna till grundskolorna. Det skulle underlätta då befolkningsökningen till år 2023 motsvarar ungefär samma antal elever i åk F-6.

Nya Fornuddens skola kommer att stå klar till januari 2022. Det innebär att söktrycket till åk 7-9 sannolikt kommer att minska på Kumla skola. Möjligen kan det innebära att elever från centrumområdet söker sig till Kumla i större utsträckning jämfört med idag.

Enligt tidigare beslutad lokalförsörjningsplan den 18 januari 2018 föreslås kommunstyrelseförvaltningen att statsbyggnadsförvaltningen får i uppdrag att i samverkan med barn- och utbildningsförvaltningen arbeta fram förslag till lämplig lösning och reservera eventuell tomt för nybyggnation av en F-9 skola. Arbetet med detta behöver komma igång snarast.

Grundskola – delområde ÖST

I Tyresös östra del (Öringe (50), Tyresö Strand (60-62), Brevik (70,71), Syd östra Tyresö (80,81) finns idag två kommunala skolor med drygt 1400 platser i åk F-9. I området finns även en skola i privat regi, där flertalet av elever ifrån Brevik går i F-6.

Sammanfattning Öst

I området idag finns det cirka 1900 elever i grundskoleålder och befolkningsprognosen visar en total ökning med cirka 250 elever (6-15 år) till slutet av planperioden. Under de första tre åren kommer dock antalet elever att minska med cirka 100 elever för att sedan succesivt öka. Ökningen då sker främst för elever i åk F-6. I slutet av planperioden har befolkningsökningen ökat och då skulle det behövas drygt 200 fler platser för framförallt lågstadiet, där ökningen är som allra störst.

Skolorna i området har nått sin maxkapacitet i dagsläget och då skolorna är populära är även efterfrågan på platser stor från elever som är bosatta i centrumområdet.

Slutsats: Uppdrag att utreda behov och helhetslösning för fler platser i området på sikt. Är det möjligt att bygga ut Tyresö skola som i dag har två paralleller på lågstadiet? Är det möjligt att bygga ut för att skapa 3-4 paralleller i åk F-4? Klart omkring år 2025-2026.